

Omgaan met beschermde planten en dieren in Almere

Gedragscode Flora- en faunawet

Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Elke Boesewinkel
Telefoon (036) 036 548 4175
Fax (036) 036 548 4395
eboesewinkel@almere.nl

Stadhuisplein 1
Postbus 200
1300 AE Almere
Telefoon (036) 539 99 11
Fax (036) 539 99 12
www.almere.nl

Datum

6 maart 2008

Kenmerk

Auteur

E. Boesewinkel

Versie

Pagina

1/23

1 Inhoudsopgave

		Titel	
		Omgaan met beschermde	
		Datum	
		6 maart 2008	
		Kenmerk	
		Versie	
		Pagina	
		2/23	
1	Inhoudsopgave	2	
2	Inleiding	3	
2.1	Aanleiding	3	
2.2	Voor wie is de gedragscode bedoeld?	3	
3	Wettelijk kader	4	
3.1	Flora- en faunawet	4	
3.2	Zorgplicht	4	
3.3	Verbodsbepalingen	4	
3.4	Vrijstelling of ontheffing?	5	
3.5	Eisen gedragscode	5	
4	Natuurinventarisatie	7	
4.1	Flora- en faunaonderzoek Almere	7	
4.2	Beschermde soorten in Almere	8	
5	Zorgvuldig handelen	10	
5.1	Werkzaamheden	10	
5.1.1	Ruimtelijke ontwikkelingen	10	
5.1.2	Gebruik	10	
5.1.3	Beheer	10	
5.2	Toetsing	11	
5.3	Maatregelen	11	
5.3.1	Ruimtelijke ontwikkelingen	11	
5.3.2	Beheer	12	
5.4	Verantwoordelijkheden	14	
6	Aan de slag!	15	
	Bijlage A Overzicht beschermde soorten	16	
	Bijlage B Natuurkalender	21	
	Bijlage C Checklist zorgvuldig handelen	22	

2 Inleiding

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
3/23

2.1 Aanleiding

Almere is een groene gemeente en is daar trots op. De parken, bossen, en natuurgebieden herbergen een gevarieerde flora- en fauna. Maar ook op bouwterreinen en middenin de stad komen planten en dieren voor. Een deel van deze soorten geniet bescherming onder de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet biedt de mogelijkheid om een gedragscode op te stellen waarin wordt aangegeven hoe omgegaan moet worden met beschermde planten en dieren bij inrichtings- en beheerwerkzaamheden. Almere heeft behoefte aan een Gedragscode, omdat op diverse fronten ruimtelijke projecten lopen waarbij de bescherming van flora en fauna een rol speelt (o.a. Almere Poort, Almere Hout en herontwikkelingsprojecten in de bestaande stad). Ook bij het uitvoeren van beheerwerkzaamheden spelen beschermde planten en dieren een rol. Deze gedragscode is een middel om zowel bij het uitvoeren van ruimtelijke projecten als beheerwerkzaamheden te waarborgen dat zorgvuldig met planten en dieren wordt omgegaan.

2.2 Voor wie is de gedragscode bedoeld?

Deze gedragscode is bedoeld voor iedereen die namens de gemeente Almere buiten aan het werk gaat, of hier verantwoordelijk voor is. In de gedragscode wordt omschreven op welke wijze voorafgaand en tijdens werkzaamheden rekening moet worden gehouden met beschermde soorten. Er wordt ingegaan op de flora- en fauna-inventarisaties die de gemeente uitvoert en er worden concrete maatregelen genoemd om verstoring van beschermde planten en dieren zoveel mogelijk te voorkomen.

De gedragscode treedt in werking op de datum van goedkeuring door de Minister van landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

3 Wettelijk kader

3.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland. Ongeveer 500 van de ca. 36.000 soorten die in ons land voorkomen, vallen onder de bescherming van de wet.

De Flora- en faunawet zegt niet concreet welke activiteiten wel en niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren en planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Dit wordt ook wel het “nee, tenzij”-principe genoemd. In de praktijk betekent dit dat het gaat om het effect van activiteiten op beschermde soorten. Heel vaak gaan werkzaamheden en de bescherming van soorten goed samen. Wanneer het werk zo wordt uitgevoerd dat er geen schade wordt toegebracht aan beschermde soorten hoeft er vooraf niets geregeld te worden. In een aantal gevallen is het echter onvermijdelijk dat schade wordt toegebracht aan beschermde planten of dieren. In die situaties is het nodig dat vooraf wordt bekeken of hiervoor een ontheffing nodig is (par 3.4), of dat de vrijstellingsregeling van toepassing is (par 3.5).

3.2 Zorgplicht

De Flora- en faunawet is bedoeld om soorten te beschermen, niet de individuele exemplaren. Toch erkent de wet wel de intrinsieke waarde van alle in het wild levende planten en dieren. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn, waar mensen niet onzorgvuldig mee om mogen springen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in de wet opgenomen.

De zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Wat dit concreet betekent staat in artikel 2 van de Flora- en faunawet als volgt omschreven:

“De zorg, ..., houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks redelijkerwijs van hem kan worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

3.3 Verbodsbepalingen

In de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet staan de belangrijkste verbodsbepalingen:

Artikel 8: het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
4/23

Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
5/23

3.4 Vrijstelling of ontheffing?

Is er niets meer mogelijk wanneer een beschermde plant of diersoort wordt aangetroffen op een locatie waar aanleg- of beheerwerkzaamheden gaan plaatsvinden? Gelukkig niet. De wet maakt het mogelijk om een ontheffing aan te vragen. In 2005 is de regelgeving bovendien verder vereenvoudigd, waarbij voor een aantal soorten onder bepaalde omstandigheden een vrijstelling van toepassing is.

Ontheffing

In artikel 75 van de wet is bepaald dat een ontheffing verkregen kan worden van bovenstaande verbodsbepalingen.

Vrijstelling

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht geworden waarin wordt aangegeven dat er in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk is. Het aanvragen van een ontheffing kan dan achterwege blijven. Als werkzaamheden of ontwikkelingen hier niet onder vallen blijft een ontheffingsaanvraag verplicht. (Wanneer voorgenomen werkzaamheden geen schade toebrengen aan beschermde soorten behoeft uiteraard geen ontheffing te worden aangevraagd.)

Soorten

In Bijlage A zijn de soorten weergegeven die bescherming genieten onder de Flora- en faunawet.

Deze soorten zijn ingedeeld in drie tabellen. In tabel 1 staan de lichtst beschermde soorten, in tabel 3 de zwaarst beschermde soorten en in tabel 2 de overige soorten.

Tabel 1. Algemene soorten: algemene vrijstelling

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op een locatie voorkomen en het werk valt onder bestendig beheer en onderhoud, of onder een ruimtelijke ontwikkeling of inrichting dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeft dan geen ontheffing te worden aangevraagd.

Tabel 2. Overige soorten: vrijstelling met gedragscode

Deze soorten hebben een zwaardere bescherming. Hiervoor geldt alleen een vrijstelling als het werk valt onder bestendig beheer en onderhoud, of onder een ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en er wordt gehandeld volgens de gedragscode.

Tabel 3. Soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is er sprake van bestendig beheer en onderhoud, dan hangt het nog van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of dat alsnog ontheffing moet worden aangevraagd. Bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soort een ontheffing moet worden aangevraagd, er geldt geen vrijstelling met gedragscode.

3.5 Eisen gedragscode

In een gedragscode wordt beschreven hoe in een werk schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode geeft aan hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld. "Zorgvuldig

Gemeente Almere

handelen” houdt in dat een beschermde soort geen wezenlijke negatieve invloed ondervindt.

Om een gedragscode goed te laten functioneren stelt het Ministerie van de LNV de volgende eisen:

- De gedragscode moet voldoende concreet zijn;
- De gedragscode moet een waarborg bevatten dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op beschermde soorten;
- De gedragscode moet voorzorgsmaatregelen bevatten die schade aan beschermde soorten door de werkzaamheden zoveel mogelijk voorkomt.

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
6/23

4 Natuurinventarisatie

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
7/23

4.1 Beschermde flora- en fauna onderzoek Almere

De gemeente Almere doet uitgebreid inventarisaties naar de beschermde flora en fauna binnen haar gemeentegrenzen. Eens in de vijf jaar worden alle (toekomstige) bouwlocaties, parken en andere groengebieden onderzocht. Ook het stedelijk gebied wordt meegenomen in deze inventarisaties. De gemeente wordt daarmee gebiedsdekkend geïnventariseerd. Het inventarisatiewerk wordt uitbesteed aan gespecialiseerde bureaus.

Er wordt gewerkt volgens de inventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureau's.

Er wordt onderzoek gedaan naar de volgende soortgroepen:

Flora

Bij de flora-inventarisaties wordt gericht gezocht naar beschermde plantensoorten. Het onderzoek vindt plaats in voorjaar en zomer.

Vogels

Bij de broedvogelinventarisaties vinden in de periode april t/m juni vijf bezoeken plaats, meestal vroeg in de ochtend, rond zonsopkomst. Het veldwerk wordt uitgevoerd tijdens gunstige omstandigheden. Dit houdt in dat er geen inventarisaties plaatsvinden bij regen en harde wind omdat vogels dan minder actief zijn. Deze methode is afgeleid van de SOVON methode.

Zoogdieren

Er vindt onderzoek plaats naar kleine zoogdieren en naar vleermuizen. Het onderzoek naar kleine zoogdieren wordt veelal uitgevoerd in de nazomer (september-oktober). In het veld worden raaien met vallen uitgezet. In de zomer is temperatuur in de vallen te hoog waardoor een kans op sterfte optreedt. Daarnaast zijn in het najaar de jongen zelfstandig en zijn de dichtheden en daarmee de vangkans het grootst. Er wordt gewerkt met zogenaamde inloopvallen (lifetraps) waarbij de gevangen dieren in leven blijven en na determinatie weer worden losgelaten. In het stedelijk gebied wordt vanwege praktische bezwaren niet standaard onderzoek gedaan naar kleine zoogdieren.

Het onderzoek naar vleermuizen richt zich op het voorkomen van verblijvende, foeragerende en langsvliegende vleermuissoorten. Bij een vleermuissonderzoek worden drie nachtelijke rondes uitgevoerd met een batdetector. Inventarisaties worden uitgevoerd tijdens gunstige omstandigheden, dat wil zeggen geen regen en harde wind. Onderzoek vindt plaats in het voorjaar (april-mei) en zomer (juni-juli).

Verder worden visuele waarnemingen van overige zoogdieren (konijn, haas, e.d.) gekarteerd.

Reptielen

In het voor- en najaar wordt tijdens twee bezoeken onderzoek verricht naar de aanwezigheid van de ringslang.

Amfibieën

Bij het amfibieënonderzoek worden in het voorjaar (maart-april), tijdens de voortplantingsperiode van amfibieën twee nachtbezoeken en één dagbezoek

Gemeente Almere

uitgevoerd tijdens rustige en wat warmere weersomstandigheden. Tijdens de nachtelijke bezoeken worden de potentiële voortplantingslocaties opgezocht. Hier worden de roepende mannetjes geteld. Tijdens een dagbezoek wordt met het schepnet gemonsterd. Aan de hand van de waargenomen larven kan afgeleid worden van welke soorten daadwerkelijk voortplanting heeft plaatsgevonden. Daarnaast kunnen watersalamanders worden gevangen.

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Vissen

De visseninventarisatie wordt uitgevoerd met een schepnet en met een steeknet in de maanden juni, augustus en september/oktober. Er worden steekproeven genomen op locaties en in biotopen met een hoge trefkans voor de meeste soorten. Met het schepnet kunnen vooral de kleinere en bodembewonende soorten goed worden bemonsterd. Het steeknet is groter van afmeting en wordt op een andere manier gebruikt. Al staande in het water worden plaatsen onder oevervegetatie en holle oevers bereikt.

Versie

Pagina
8/23

Insecten

Er wordt geen onderzoek uitgevoerd naar beschermde insecten omdat in de gemeente Almere geschikte biotopen ontbreken.

4.2 Beschermde soorten in Almere

Door het flora- en faunaonderzoek wordt een goed beeld verkregen van de aanwezigheid en verspreiding van beschermde planten en dieren in de gemeente. Van onderstaande soorten is bekend dat ze in Almere voorkomen. In het overzicht wordt tevens aangegeven welke beschermingsstatus de soorten hebben binnen de Flora- en faunawet (tabel 1, 2 of 3, voor uitleg zie par. 3.4). De lijst van aangetroffen vogelsoorten wordt in onderstaand schema niet weergegeven. Alle vogels zijn tabel 2-soorten.

	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
<i>Flora*</i>			
Brede wespenorchis	X		
Moeraswespenorchis		X	
Rietorchis		X	
Gewone dotterbloem	X		
Zwanebloem	X		
Tongvaren		X	
Grote keverorchis		X	
Vleeskleurige orchis		X	
Bijenorchis		X	
<i>Zoogdieren</i>			
Gewone spitsmuis	X		
Bosspitsmuis	X		
Rosse woelmuis	X		
Veldmuis	X		
Aardmuis	X		
Dwergmuis	X		
Bosmuis	X		
Ree	X		
Haas	X		
Konijn	X		
Mol	X		
Vos	X		
Hermelijn	X		
Egel	X		
Wezel	X		

	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
Bever			X
Gewone dwergvleermuis			X
Ruige dwergvleermuis			X
Rosse vleermuis			X
Laatvlieger			X
Meervleermuis			X
Grootoorvleermuis			X
Watervleermuis			X
<i>Reptielen</i>			
Ringslang			X
<i>Amfibieën</i>			
Gewone pad	X		
Middelste groene kikker	X		
Meerkikker	X		
Bruine kikker	X		
Kleine watersalamander	X		
Rugstreepad			X
<i>Vissen</i>			
Kleine modderkruiper		X	
Bittervoorn			X
Rivierdonderpad		X	

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
9/23

*Met betrekking tot de flora komen in enkele stadsparken groeiplaatsen voor van grote kaardenbol, steenanjer, kleine maagdenpalm, wilde marjolein, akkerklokje, prachtklokje en ruig klokje. Het betreft hier verwildering van tuinplanten of uitzaai.

De Flora- en Fauna-inventarisaties laten zien dat er een grote diversiteit aan vogels voorkomt in Almere. De broedvogelbevolking is met name onder te verdelen in vogels van bos en struweel en vogels van water en moeras. Door de verdergaande verstedelijking wordt Almere voor akker- en weidevogels van steeds minder belang. Daarnaast vormen plassen en vaarten in de winter een rust- en foerageergebied voor diverse wintergasten.

De natuur in Almere is nog volop in ontwikkeling. Veel soorten hebben Almere nog niet 'ontdekt'. De verwachting is dat het aantal beschermde soorten de komende jaren verder zal toenemen.

Gemeente Almere

5 Zorgvuldig handelen

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
10/23

5.1 Werkzaamheden

Welke ruimtelijke ontwikkelingen vinden in Almere plaats en welke werkzaamheden worden verricht die vallen onder 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting', 'bestendig gebruik' of 'bestendig beheer en onderhoud'.

5.1.1 Ruimtelijke ontwikkelingen

Nieuwbouw

Almere bouwt de komende decennia verder aan haar stad. Grootschalige uitbreidingslocaties, zoals Almere Poort, Almere Pampus en Almere Hout maken hier onderdeel van uit, met bijbehorende infrastructuur en nutsvoorzieningen. Er worden zowel binnen- als buitendijkse ruimtelijke ontwikkelingen voorzien.

Bestaande stad

In de bestaande stad worden inbreidingslocaties gerealiseerd, vindt renovatie plaats van stadswijken en vinden andere inrichtingswerkzaamheden plaats die samenhangen met het leefbaar maken en houden van de stad.

Overige ruimtelijke ontwikkelingen

Naast ruimtelijke ontwikkelingen die rechtstreeks verband houden met de voortgaande verstedelijking van Almere vinden er overige ruimtelijke ontwikkelingen plaats, zoals bijvoorbeeld natuurontwikkeling en aanleg of uitbreiding van recreatieve voorzieningen.

Eenmalige beheeringrepen

Naast reguliere beheerwerkzaamheden, zoals wordt beschreven in par. 5.1.3, vinden ook eenmalige of veeljarige cyclische beheerwerkzaamheden plaats. Hierbij valt te denken aan groot onderhoud, baggerwerkzaamheden, het vernieuwen van beschoeiingen of verhardingen van paden, enz.

5.1.2 Gebruik

Recreëren

Bossen, parken en waterpartijen worden benut voor recreatieve doeleinden, zoals fietsen, wandelen, spelen, pleziervaart of voor het dagelijkse rondje met de hond.

5.1.3 Beheer

Dunnen/snoeien

Om bomen en overige beplanting in stand te houden is het nodig om periodiek te dunnen of te snoeien.

Maaien

Gazons, grasvegetaties, kruiden en rietvegetaties blijven in stand met een meer of minder intensief maaibeheer.

Beheer watergangen

Reguliere beheerwerkzaamheden aan watergangen hebben tot doel de doorstroming van het water en daarmee de aan- en afvoerfunctie van watergangen te waarborgen. Hieronder valt bijvoorbeeld het maaien en verwijderen van overtollige plantengroei en vuil en het op diepte houden van de watergang. (Baggerwerkzaamheden die slechts sporadisch terugkeren zijn te zien als een ruimtelijke ingreep, zie par. 5.1.1).

Overige beheerwerkzaamheden

Gemeente Almere

Overige beheerwerkzaamheden bestaan onder ander uit onkruidbestrijding, knippen van hagen, onderhoud aan wegen en paden, bruggen en verlichting.

Titel
Omgaan met beschermde

5.2 Toetsing

Datum
6 maart 2008

Voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen of beheerwerkzaamheden dient vastgesteld te worden of er consequenties zijn met betrekking tot aanwezige natuurwaarden. Voorafgaand aan elk initiatief is het daarom nodig om de volgende stappen te doorlopen.

Kenmerk

Versie

Stap 1 Inventarisatie

In de planfase van een ruimtelijke ontwikkeling, of in de voorbereidingsfase van beheerwerkzaamheden wordt onderzocht of er beschermde soorten voorkomen in het werkgebied. Hiertoe worden de resultaten van de gebiedsdekkende flora- en fauna-inventarisaties geraadpleegd. Wanneer blijkt dat onvoldoende informatie voorhanden is, wordt er een aanvullende veldinventarisatie uitgevoerd.

Pagina
11/23

Stap 2 Effecteninschatting

Wanneer voldoende informatie is verzameld over de aanwezigheid van beschermde soorten in het werkgebied, wordt een inschatting gemaakt van effecten veroorzaakt door de voorgenomen werkzaamheden of ontwikkeling.

Richtlijn hierbij is de natuurkalender die door de gemeente is opgesteld. Wanneer werkzaamheden bijvoorbeeld gepland worden buiten de broedtijd wordt verstoring van broedende vogels voorkomen.

Stap 3 Ontheffing aanvragen of niet

Wanneer duidelijk is welk effect de beschermde soorten ondervinden kan worden vastgesteld of een ontheffing moet worden aangevraagd, of dat de werkzaamheden van start kunnen zonder ontheffing, waarbij gewerkt wordt volgens de maatregelen uit de gedragscode.

Wanneer een ontheffing moet worden aangevraagd kan pas gestart worden met de werkzaamheden wanneer de ontheffing daadwerkelijk is afgegeven. Door het Ministerie van LNV kunnen voorwaarden worden gesteld met betrekking tot het nemen van mitigerende (verzachtende) of compenserende maatregelen.

Stap 4 Maatregelen

Wanneer de werkzaamheden van start gaan dienen maatregelen genomen te worden om zorgvuldig te blijven handelen. De maatregelen worden opgenomen in de checklist (zie bijlage C). De checklist wordt gebruikt door de aannemer of uitvoerder bij de uitvoering van de werkzaamheden. In par. 5.3 wordt nader ingegaan op deze maatregelen.

5.3 Maatregelen

Welke maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te beperken of te voorkomen? Op inventarisatie-werkzaamheden voorafgaand aan werkzaamheden is reeds ingegaan in par. 4.1 en stap 1 van par. 4.2. Overige maatregelen zijn:

5.3.1 Ruimtelijke ontwikkelingen

- Met betrekking tot tabel 2 en 3 soorten wordt gewerkt volgens de aangegeven perioden op de natuurkalender. Op de natuurkalender wordt aangegeven in welke periode werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd waarbij verstoring van beschermde soorten zoveel mogelijk wordt voorkomen. Indien werkzaamheden plaatsvinden buiten de hiervoor aangegeven periodes dient in overleg met een ter zake deskundige te worden vastgesteld wat de mogelijkheden en passende maatregelen zijn. De natuurkalender is weergegeven in bijlage B. Overigens geldt voor een aantal beschermde soorten dat een locatie ook buiten de zogenaamde veilige

Gemeente Almere

perioden van wezenlijk belang kan zijn, door bijvoorbeeld als foerageergebied of vaste rust- of verblijfplaats te fungeren. Uit de resultaten van de flora- en fauna-inventarisaties wordt duidelijk welke beschermde soorten er op de locatie voorkomen en wat het belang van het gebied is voor deze soorten. In dat geval moet een plan opgesteld worden dat voorziet in compensatie en maatregelen voor een passende uitvoering. Dit plan dient te worden opgesteld door een ter zakedeskundige. Ten aanzien van tabel 3-soorten dient een ontheffing aangevraagd indien overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voorzien wordt.

- Vlak voordat werkzaamheden een aanvang hebben wordt de locatie bezocht door een terzake deskundige. Er vindt een schouw plaats waarbij gelet wordt op de aanwezigheid van beschermde soorten en overige natuurwaarden. Bomen worden geïnspecteerd op holtes die door vleermuizen of uilen worden gebruikt. Door een terzake deskundige worden dieren die zich op de locatie ophouden verjaagd, of verplaatst naar locaties waar geen werkzaamheden plaatsvinden, voor zover dit in redelijkheid mogelijk is. Hiervoor is ten aanzien van tabel 3-soorten en broedvogels met vaste verblijfplaatsen een ontheffing nodig. Wanneer het terrein wordt 'vrijgegeven', kunnen de werkzaamheden van start. De bevindingen van de terreinschouw worden schriftelijk gerapporteerd (zie checklist Bijlage C).
- Wanneer in het broedseizoen (zwaartepunt tussen 15 maart en 15 augustus) werkzaamheden worden uitgevoerd in de buurt van broedende vogels wordt voldoende afstand gehouden van deze locaties om de kans op verstoring van het nest, of verontrusting van de vogels tot een minimum te beperken. Deze afstand wordt bepaald door een terzake deskundige op het gebied van vogels.
- Speciale aandacht in Almere vragen de oeverzwaluwen. Bouwlocaties met steile zandwanden blijken een geliefde broedplek te zijn. Wanneer bij graafwerkzaamheden wordt voorkomen dat (tijdelijke) verticale wanden ontstaan, bijvoorbeeld door wanden onder een hoek van 45 graden af te werken, krijgen oeverzwaluwen geen kans om zich te vestigen en wordt verstoring voorkomen. Verder vragen ekster en grote bonte specht extra aandacht. Deze soorten maken jaarrond gebruik van hun nest c.q. nestholte. Van ekster en grote bonte specht zijn 'gezonde' populaties aanwezig in Almere, evenals voldoende potentieel broedbiotoop. Incidentele kap van bomen met nesten of nestholtes heeft daarom geen negatief effect op de instandhouding van lokale populaties. Zoals voor alle vogels van toepassing is, mag kap van nestbomen alleen plaatsvinden buiten de broedperiode. Voorafgaand aan het kappen dient vastgesteld te worden door een terzake deskundige of het nest daadwerkelijk verlaten is. Pas nadat is vastgesteld dat het nest is verlaten mag de boom worden gekapt. Ten aanzien van de specht wordt bijgehouden hoeveel spechtenholten door kap worden verwijderd. Dit is nodig om bij te houden of het om een incidenteel geval gaat of niet.
- Wanneer zich bijzondere flora of fauna bevindt in, of nabij een terrein waar werkzaamheden gaan plaatsvinden krijgt een uitvoerder of aannemer dit tijdig te horen, zodat deze locaties ontzien kunnen worden. De aannemer krijgt duidelijke instructies met betrekking tot planning van werkzaamheden en overige maatregelen. Deze instructies worden schriftelijk vastgelegd door of in overleg met de terzake deskundige en aan de aannemer overhandigd. De instructies worden ondertekend door de opsteller en de aannemer. De aannemer zorgt ervoor dat zijn personeel tijdig wordt geïnstrueerd.

5.3.2 Beheer

- Met betrekking tot tabel 2 en 3 soorten werken volgens de aangegeven perioden op de natuurkalender (zie Bijlage B). Op de natuurkalender wordt aangegeven in welke periode werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd waarbij verstoring van beschermde soorten zoveel mogelijk wordt voorkomen. Indien beheerwerkzaamheden plaatsvinden buiten de hiervoor

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
12/23

Gemeente Almere

aangegeven periodes dient in overleg met een terzake deskundige te worden vastgesteld wat de mogelijkheden en passende maatregelen zijn. Wanneer de terzake deskundige vaststelt dat een aanvullende schouw nodig is wordt de locatie vlak voordat werkzaamheden een aanvang hebben bezocht door een terzake deskundige. Er vindt een schouw plaats waarbij gelet wordt op de aanwezigheid van beschermde soorten en overige natuurwaarden. Bomen worden geïnspecteerd op holtes die door vleermuizen of uilen worden gebruikt. Door een terzake deskundige worden dieren die zich op de locatie ophouden verjaagd, of verplaatst naar locaties waar geen werkzaamheden plaatsvinden, voor zover dit in redelijkheid mogelijk is. Wanneer het terrein wordt 'vrijgegeven', kunnen de werkzaamheden van start. De bevindingen van de terreinschouw worden schriftelijk gerapporteerd (zie checklist Bijlage C).

- Overigens geldt voor een aantal beschermde soorten dat een locatie ook buiten de zogenaamde veilige perioden van wezenlijk belang kan zijn, door bijvoorbeeld als foerageergebied of vaste rust- of verblijfplaats te fungeren. Uit de resultaten van de flora- en fauna-inventarisaties wordt duidelijk welke beschermde soorten er op de locatie voorkomen en wat het belang van het gebied is voor deze soorten. In dat geval moet een plan opgesteld worden dat voorziet in compensatie en maatregelen voor een passende uitvoering. Dit plan dient te worden opgesteld door een terzakedeskundige.
- In de het broedseizoen (zwaartepunt tussen 15 maart en 15 augustus) worden geen snoei- of dunningswerkzaamheden en uitgevoerd indien broedvogels voorkomen op de betreffende locaties.
- In veel Almeerse wijken komen hagen voor die enkele malen per jaar worden geschoren. Stadsvogels die in deze hagen tot broeden komen, zullen voornamelijk nestelen in de kern van de haag en niet in de jonge uitlopers die bij een scheerbeurt worden verwijderd. Verstoring van broedsels blijft daarmee tot een minimum beperkt. Mocht voorafgaand of tijdens werkzaamheden blijken dat toch een nest voorkomt in het te verwijderen deel van een haag, dan dient het betreffende deel van de haag, met aan weerszijden een zone van ca. 1 m, pas te worden geschoren na de broedperiode. Zo wordt verstoring van het broedsel voorkomen. Om te voorkomen dat een ongeschoren gedeelte van de heg herkenbaar wordt voor bijvoorbeeld eksters die nesten kunnen leeghalen worden op enige afstand dezelfde maatregel getroffen zonder dat een nest aanwezig is.
- Het maaien van gazons en andere intensief gebruikte en beheerde plaatsen kan jaarrond plaatsvinden, mits tijdens de werkgang goed wordt gelet op broedende vogels en andere beschermde soorten zodat deze gespaard worden.
- In Almere komt een aantal situaties voor waarbij rietorchis opduikt in oeverzones van watergangen. Het beleid is dat deze oeverzones worden opgenomen in het rietbeheerplan van de gemeente, wat betekent dat het beheer wordt geëxtensiverd en wordt afgestemd op oeverplanten. In sommige situaties breidt de orchideeënpopulatie zich vanuit de oeverzone uit naar hoger gelegen gazons met een intensiever maaibeheer. Doordat het beheer van de oeverzone in die situaties blijft afgestemd op oeverplanten, blijven lokale orchideeënpopulaties in stand, ondanks het intensievere maaibeheer van de hoger gelegen gazons. Voor de hoger gelegen gedeelten geldt dat de orchideeën zich gevestigd hebben bij het intensievere maaibeheer, en zich bij een bestendig beheer ook zullen handhaven.
- Schoningswerkzaamheden aan waterlopen uitvoeren in de periode van 15 juli tot 1 november, met een voorkeur voor de maanden september en oktober. Dit is de periode tussen de voortplanting en de winterrust van vissen en amfibieën. De werkzaamheden vinden gefaseerd plaats en in één richting, zodat in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden voor soorten blijven en populaties niet onder druk komen te staan. De bagger moet worden geïnspecteerd op aanwezigheid van soorten, aangetroffen soorten worden teruggeplaatst in voor de soort geschikt habitat in de

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
13/23

Gemeente Almere

omgeving en waar geen werkzaamheden (meer) worden uitgevoerd. Op locaties waarvan bekend is dat beschermde vissoorten voorkomen worden zoetwatermosselen teruggezet in de watergang. Ook worden geen werkzaamheden uitgevoerd waarbij broedende vogels verstoord worden.

- Wanneer zich bijzondere flora of fauna bevindt in, of nabij een terrein waar werkzaamheden gaan plaatsvinden krijgt een aannemer dit tijdig te horen, zodat deze locaties ontzien kunnen worden. De aannemer krijgt duidelijke instructies met betrekking tot planning van werkzaamheden en overige te nemen maatregelen. Deze instructies worden schriftelijk vastgelegd en aan de aannemer overhandigd. De aannemer zorgt ervoor dat zijn personeel tijdig wordt geïnstrueerd.

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
14/23

5.4 Verantwoordelijkheden

Wie is verantwoordelijk voor het zorgvuldig handelen? In principe is iedereen die bij een ruimtelijke ingreep of beheerwerkzaamheid betrokken is er verantwoordelijk voor dat zijn handelen geen schade aan de natuur berokkent.

Speciale verantwoordelijkheid binnen de gemeente ligt bij ruimtelijke ontwikkelingen bij de projectleider van een plan of werk. De projectleider draagt er zorg voor dat een initiatief getoetst wordt op effecten met betrekking tot aanwezige natuurwaarden (het doorlopen van de stappen van par. 5.2) en het nemen van passende maatregelen. De projectleider is er tevens verantwoordelijk voor dat andere medewerkers aan een project, en aannemers die worden ingeschakeld, voldoende op de hoogte zijn van de maatregelen en zich hier ook aan houden.

Informatie over de aanwezigheid van beschermde soorten en kennis over de te doorlopen procedures is aanwezig bij het cluster ecologie van de afdeling ROM (Ruimtelijke ordening en Milieubeleid).

Bij beheerwerkzaamheden ligt de verantwoordelijkheid bij de projectleider van de beheerwerkzaamheden van Stadsbeheer. Ook hiervoor geldt dat deze er zorg voor draagt dat een initiatief getoetst wordt op effecten met betrekking tot aanwezige natuurwaarden (het doorlopen van de stappen van par. 5.2) en het nemen van passende maatregelen en instruering van uitvoerders en aannemers.

Onder een terzake deskundige verstaat het Ministerie van LNV een persoon die:

- Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- Als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Das en Boom, VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, VOFF, SOVON, etc)

Bescherming van planten- en diersoorten is geregeld in de Flora- en faunawet. Bescherming van natuurgebieden is geregeld in de Natuurbeschermingswet. Over het beschermingskader van de Natuurbeschermingswet kan eveneens informatie worden ingewonnen bij het cluster ecologie van de afdeling ROM.

Gemeente Almere

6 Aan de slag!

Door te werken volgens de gedragscode wordt gewaarborgd dat er zorgvuldig wordt omgegaan met planten en dieren in Almere. Tegelijk blijft een adequaat beheer van de stad mogelijk en kunnen bouwprojecten doorgang vinden.

Raadpleeg bij twijfel, vragen of onvoorziene aanwezigheid van beschermde soorten altijd een deskundige. Het cluster ecologie van de afdeling ROM is op de hoogte van de meest recente wetgeving en kan adviseren over ontheffingsaanvragen en het nemen van soortspecifieke maatregelen.

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
15/23

Bijlage A Overzicht beschermde soorten

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
16/23

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffing-verlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel 1

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zogenaamde lichte toets).

Tabel 1: Algemene soorten

R = soort van Rode lijst 2004

Zoogdieren

aardmuis *Microtus agrestis*
bosmuis *Apodemus sylvaticus*
dwergmuis *Micromys minutus*
bunzing *Mustela putorius*
dwergspitsmuis *Sorex minutus*
egel *Erinaceus europaeus*
gewone bosspitsmuis *Sorex araneus*
haas *Lepus europaeus*
hermelijn *Mustela erminea*
huisspitsmuis *Crocidura russula*
konijn *Oryctolagus cuniculus*
mol *Talpa europea*
ondergrondse woelmuis *Pitymys subterraneus*
ree *Capreolus capreolus*
rosse woelmuis *Clethrionomys glareolus*
tweekleurige bosspitsmuis *Sorex coronatus*
veldmuis *Microtus arvalis*
vos *Vulpes vulpes*
wezel *Mustela nivalis*
woelrat *Arvicola terrestris*

Reptielen en amfibleën

bruine kikker *Rana temporaria*
gewone pad *Bufo bufo*
middelste groene kikker *Rana esculenta*
kleine watersalamander *Triturus vulgaris*
meerkikker *Rana ridibunda*

Mieren

behaarde rode bosmier *Formica rufa*
kale rode bosmier *Formica polyctena*

stronkmier *Formica truncorum*
zwartrugbosmier *Formica pratensis*

Slakken

wijngaardslak *Helix pomatia*

Vaatplanten

aardaker *Lathyrus tuberosus*
akkerklokje *Campanula rapunculoides*
brede wespenorchis *Epipactis helleborine*
breed klokje *Campanula latifolia*
dotterbloem* *Caltha palustris*
gewone vogelmelk *Ornithogalum umbellatum*
grasklokje *Campanula rotundifolia*
grote kaardenbol *Dipsacus fullonum*
kleine maagdenpalm *Vinca minor*
knikkende vogelmelk *Ornithogalum nutans*
koningsvaren *Osmunda regalis*
slanke sleutelbloem *Primula elatior*
zwanebloem *Butomus umbellatus*

*m.u.v. spindotterbloem[®]

Gemeente Almere

Toelichting tabel 2

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Tabel 2: overige soorten	
R = soort van Rode lijst 2004	
Zoogdieren	
Damherter <i>Dama dama</i>	gevlekte orchis _R <i>Dactylorhiza maculata</i>
Edelhert <i>Cervus elaphus</i>	groene nachtorchis _R <i>Coeloglossum viride</i>
Eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i>	groensteel _R <i>Asplenium viride</i>
Grijze zeehond _R <i>Halichoerus grypus</i>	grote keverorchis _R <i>Listera ovata</i>
Grote bosmuis _R <i>Apodemus flavicollis</i>	grote muggenorchis _R <i>Gymnadenia conopsea</i>
Steenmarter <i>Martes foina</i>	gulden sleutelbloem _R <i>Primula veris</i>
Wild zwijn <i>Sus scrofa</i>	harlekijn _R <i>Orchis morio</i>
Reptielen en amfibieën	herfstschroeforchis _R <i>Spiranthes spiralis</i>
Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i>	hondskruid _R <i>Anacamptis pyramidalis</i>
Levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i>	honingorchis _R <i>Herminium monorchis</i>
Dagvlinders	jeneverbes _R <i>Juniperus communis</i>
Moerasparelmoervlinder _R <i>Euphydryas aurinia</i>	klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i>
Vals heideblauwtjer _R <i>Lycæides idas</i>	kleine keverorchis _R <i>Listera cordata</i>
Vissen	kleine zonnedauw _R <i>Drosera intermedia</i>
Bermpje <i>Noemacheilus barbatulus</i>	klokjesgentiaan _R <i>Gentiana pneumonanthe</i>
Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i>	kluwenklokje _R <i>Campanula glomerata</i>
Meerval <i>Silurus glanis</i>	koraalwortel _R <i>Corallorhiza trifida</i>
Rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i>	kruisbladgentiaan _R <i>Gentiana cruciata</i>
Vaatplanten	lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i>
aangebrande orchis _R <i>Orchis ustulata</i>	lange zonnedauw _R <i>Drosera anglica</i>
aapjesorchis _R <i>Orchis simia</i>	mannetjesorchis _R <i>Orchis mascula</i>
beembreek _R <i>Narthecium ossifragum</i>	maretak <i>Viscum album</i>
bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i>	moeraswespenorchis _R <i>Epipactis palustris</i>
bergnachtorchis _R <i>Platanthera chlorantha</i>	muurbloem _R <i>Erysimum cheiri</i>
bijenorchis <i>Ophrys apifera</i>	parnassia _R <i>Parnassia palustris</i>
blaasvaren _R <i>Cystopteris fragilis</i>	pijlscheefkelk _R <i>Arabis hirsuto sagittata</i>
blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i>	poppenorchis _R <i>Aceras anthropophorum</i>
bleek bosvogeltjer _R <i>Cephalanthera damasonium</i>	prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i>
bokkenorchis _R <i>Himantoglossum hircinum</i>	purperorchis _R <i>Orchis purpurea</i>
brede orchis _R <i>Dactylorhiza majalis majalis</i>	rapunzelklokje _R <i>Campanula rapunculus</i>
bruinrode wespenorchis _R <i>Epipactis atrorubens</i>	rechte driehoeksvaren _R <i>Gymnocarpium robertianum</i>
daslook <i>Allium ursinum</i>	rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>
dennenorchis _R <i>Goodyera repens</i>	ronde zonnedauw _R <i>Drosera rotundifolia</i>
duitse gentiaan _R <i>Gentianella germanica</i>	rood bosvogeltjer _R <i>Cephalanthera rubra</i>
franjugentiaan _R <i>Gentianella ciliata</i>	ruig klokje <i>Campanula trachelium</i>
geelgroene wespenorchis _R <i>Epipactis muelleri</i>	schubvaren _R <i>Ceterach officinarum</i>
gele helmblom <i>Pseudofumaria lutea</i>	slanke gentiaan _R <i>Gentianella amarella</i>
	soldaatjer <i>Orchis militaris</i>
	spaanse ruiter _R <i>Cirsium dissectum</i>
	steenanjers _R <i>Dianthus deltoides</i>
	steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i>
	stengellose sleutelbloem _R <i>Primula vulgaris</i>
	stengelomvattend havikskruid _R <i>Hieracium amplexicaule</i>
	stijf hardgras _R <i>Catapodium rigidum</i>
	tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i>
	valkruid _R <i>Arnica montana</i>

veenmosorchis_R *Hammarbya paludosa*
veldgentiaan_R *Gentianella campestris*
veldsalie_R *Salvia pratensis*
vleeskleurige orchis_R *Dactylorhiza incarnata*
vliegenorchis_R *Ophrys insectifera*
vogelnestje_R *Neottia nidus-avis*
voorjaarsadonis *Adonis vernalis*
wantsenorchi_R *Orchis coriophora*
waterdrieblad_R *Menyanthes trifoliata*
weideklokje_R *Campanula patula*
welriekende nachtorchi_R *Platanthera bifolia*
wilde gagel_R *Myrica gale*
wilde herfsttijloos *Colchicum autumnale*
wilde kievitsbloem_R *Fritillaria meleagris*
wilde marjolein *Origanum vulgare*
wit bosvogeltje_R *Cephalanthera longifolia*
witte muggenorchi_R *Pseudorchis albida*
zinkviooltje_R *Viola lutea calaminaria*
zomerklokje_R *Leucojum aestivum*
zwartsteel *Asplenium adiantum-nigrum*

Kevers

vliegend hert *Lucanus cervus*

Kreeftachtigen

rivierkreeft *Astacus astacus*

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
18/23

Toelichting tabel 3

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.

-Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

-Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

-De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Gemeente Almere

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB
R = soort van Rode lijst 2004

Bijlage 1 AMvB

Zoogdieren

das *Meles meles*
boomarter *Martes martes*
eikelmuis *Eliomys quercinus*
gewone zeehond *Phoca vitulina*
veldspitsmuis *Crocidura leucodon*
waterspitsmuis *Neomys fodiens*

Reptielen en amfibieën

adder *Vipera berus*
hazelworm *Anguis fragilis*
ringslang *Natrix natrix*
vinpootsalamander *Triturus helveticus*
vuursalamander *Salamandra salamandra*

Vissen

beekprik *Lampetra planeri*
bittervoorn *Rhodeus cericeus*
elrits *Phoxinus phoxinus*
gestippelde alver *Alburnoides bipunctatus*
grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*
rivierprik *Lampetra fluviatilis*

Dagvlinders

bruin dikkopje *Erynnis tages*
dwergblauwtje *Cupido minimus*
dwergdikkopje *Thymelicus acteon*
groot geaderd witje *Aporia crataegi*
grote ijsvogelvlinder *Limenitis populi*
heideblauwtje *Plebejus argus*
iepepage *Strymonidia w-album*
kalkgraslanddikkopje *Spialia sertorius*
keizersmantel *Argynnis paphia*
klaverblauwtje *Cyaniris semiargus*
purperstreeparemoervlinder *Brenthis ino*
rode vuurvlinder *Palaeochrysophanus hippothoe*
rouwmantel *Nymphalis antiopa*
tweekleurig hooibeestje *Coenonympha arcania*
veenbesparemoervlinder *Bolaria aquilonais*
veenhooibeestje *Coenonympha tullia*

Titel
Omgaan met beschermd

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
19/23

- 1-onderzoek en onderwijs
- repopulatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Gemeente Almere

soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB

veldparelmoervlinder_R *Melitaea cinxia*
 woudparelmoervlinder_R *Melitaea diamina*
 zilvertlek_R *Clossiana euphrosyne*

Vaatplanten

groot zeegrass_R *Zostera marina*

Bijlage IV HR**Zoogdieren**

baardvleermuis *Myotis mystacinus*
 bechstein's vleermuis_R *Myotis bechsteinii*
 bever_R *Castor fiber*
 bosvleermuis *Nyctalus leisleri*
 brandt's vleermuis_R *Myotis brandtii*
 bruinvis_R *Phocoena phocoena*
 euraziatische lynx *Lynx lynx*
 franjestaart_R *Myotis nattereri*
 gewone dolfin *Delphinus delphis*
 gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
 gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
 grijze grootoorvleermuis_R *Plecotus austriacus*
 grote hoefijzerneus *Rhinolophus ferrumequinum*
 hamster_R *Cricetus cricetus*
 hazelmuis_R *Muscardinus avellanarius*
 ingekorven vleermuis_R *Myotis emarginatus*
 kleine dwergvleermuis *Pipistrellus pygmaeus*
 kleine hoefijzerneus_R *Rhinolophus hipposideros*
 laatvlieger *Eptesicus serotinus*
 meervleermuis *Myotis dasycneme*
 mopsvleermuis *Barbastella barbastellus*
 nathusius' dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
 noordse woelmuis_R *Microtus oeconomus*
 otter_R *Lutra lutra*
 rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
 tuimelaar_R *Tursiops truncatus*
 tweekleurige vleermuis *Vespertilio murinus*
 vale vleermuis_R *Myotis myotis*
 watervleermuis *Myotis daubentonii*
 wilde kat *Felis silvestris*
 witflankdolfijn *Lagenorhynchus acutus*
 witsnuitdolfijn *Lagenorhynchus albirostris*

Reptielen en amfibleën

boomkikker_R *Hyla arborea*
 geelbuikvuurpad_R *Bombina variegata*
 gladde slang_R *Coronella austriacus*
 heikikker_R *Rana arvalis*
 kamsalamander_R *Triturus cristatus*
 knoflookpad_R *Pelobates fuscus*
 muurhagedis_R *Podarcis muralis*
 poelkikker_R *Rana lessonae*
 rugstreeppad *Bufo calamita*
 vroedmeesterpad_R *Alytes obstetricans*
 zandhagedis_R *Lacerta agilis*

Titel
 Omgaan met beschermde

Datum
 6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
 20/23

Dagvlinders

donker pimperlblauwtje_R *Maculinea nausithous*
 grote vuurvlinder_R *Lycaena dispar*
 pimperlblauwtje_R *Maculinea teleius*
 tijtblauwtje_R *Maculinea arion*
 zilverstreephoobeestje_R *Coenonympha hero*

Libellen

bronslibel *Oxygastra curtisii*
 gaffellibel_R *Ophiogomphus cecilia*
 gevlekte witsnuitlibel_R *Leucorrhinia pectoralis*
 groene glazenmaker_R *Aeshna viridis*
 noordse winterjuffer_R *Sympecma paedisca*
 oostelijke witsnuitlibel_R *Leucorrhinia albifrons*
 rivierrombout_R *Stylurus flavipes*
 sierlijke witsnuitlibel_R *Leucorrhinia caudalis*

Vissen

houting *Conegonus oxyrrhynchus*
 steur_R *Acipenser sturio*

soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB**Vaatplanten**

drijvende waterweegbree_R *Luronium natans*
 groenknolorchis_R *Liparis loeselii*
 kruipend moerasscherm_R *Apium repens*
 zomerschroeforchis_R *Spiranthes aestivalis*

Kevers

brede geelrandwaterroofkever *Dytiscus latissimus*
 gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus*
 heldenbok *Cerambyx cerdo*
 juchtleerkever *Osmoderma eremita*

Tweekleppigen

bataafse stroommossel_R *Unio crassus*

Bijlage B Natuurkalender

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
21/23

Gemeente Almere

Bijlage C Checklist zorgvuldig handelen

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
22/23

Checklist zorgvuldig handelen

De checklist wordt kort voor aanvang van werkzaamheden ingevuld door een deskundige. De checklist dient ondertekend te worden door de aannemer of uitvoerder ter bevestiging van kennis name van de checklist en te nemen maatregelen/instructies.

<i>Terrein:</i>
<i>Resultaten terreinschouw:</i>
Aanwezige beschermde flora / fauna: (tevens aangeven op kaart)
Overige aandachtspunten:
<i>Instructies voorbereiding, planning en uitvoering:</i> (indien beschermde soorten in het gebied voorkomen)
<i>Aanvullende maatregelen:</i> (tevens aangeven door wie actie wordt ondernomen)

Melding knelpunten na werken met de gedragscode

Titel
Omgaan met beschermde

Datum
6 maart 2008

Kenmerk

Versie

Pagina
23/23

Checklist opgesteld door:

Datum:

Handtekening:

Bevestiging aannemer of uitvoerder:

Datum:

Handtekening:

Gemeente Almere

